

WATERPARAGRAAF WONINGSPLITSING ACHTERLOSEWEG 41 LEUR

WATERHUISHOUDING

Wettelijk kader

Nederland is een waterrijk land. Bouwen in die gebieden kan niet zomaar. Bij de vaststelling van het omgevingsplan moet de gemeente voor het waterbelang de opvattingen van de waterbeheerder betrekken. Dit volgt uit instructieregels opgenomen in paragraaf 5.1.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Weging van het waterbelang

De weging van het waterbelang (voorheen: watertoets) geldt bij het vaststellen van het omgevingsplan. Dit volgt uit artikel 5.37 van het Bkl. De gemeente moet de opvattingen van de waterbeheerder betrekken bij het omgevingsplan. Dit geldt in het algemeen voor alle waterbelangen. Er gelden geen regels voor hoe de gemeente de waterbeheerder hierbij betreft. De gemeente is vrij om hier zelf invulling aan te geven.

Waterparagraaf

De waterparagraaf beschrijft de wijze waarop rekening is gehouden met de eventuele gevolgen van het ruimtelijk plan voor de waterhuishouding en vice versa. Onderdeel hiervan is een beschrijving van beleidsuitgangspunten en regelgeving, waterhuishoudkundige situatie en -opgaven, meest geschikte oplossingen (motiveren) en de ruimtelijke consequenties daarvan. Indien aan de orde is tevens het advies van het waterschap in de waterparagraaf verwerkt.

1. Beschrijving watersysteem

Geomorfologie en geohydrologie

Het plangebied is gelegen in het buitengebied ten noordwesten van de kern Wijchen. Het maaiveld binnen het plangebied ligt op een hoogte van 7,4 tot 7,6 m +NAP (bron: AHN Viewer). Geomorfologisch is het plangebied gelegen op een 'dekzandwelling', een welling (heuvel, rug) ontstaan door eolische processen (door erosie of afzetting van materiaal door de wind). De welling betreft een vrij vlak, laag gelegen reliëf met een lokaal maximaal hoogteverschil van 1,5 – 5 m. De bodem van het plangebied bestaat uit 'vorstvaaggronden' met grof zand. Vorstvaaggronden betreffen gronden die weinig tekenen van bodemvorming vertonen. De gronden kennen een schrale bovengrond, met daaronder een zwak ontwikkelde bruin gekleurde horizont. Deze omvat een minerale laag waarin de eigenschappen van het moedermateriaal nauwelijks of vaag zijn te herkennen. De gemiddeld kleinste grondwaterspiegeldiepte ligt tussen de 80 en 100 cm. De gemiddeld grootste grondwaterspiegeldiepte ligt tussen de 170 en 190 cm (bron: BROloket).

Oppervlakte- en afvalwatersysteem

Binnen het plangebied zijn geen A/B/C-watgangen gelegen. Dit is ook niet het geval in de directe omgeving van het plangebied. Wel is op circa 90 m ten zuidwesten van het plangebied een A-watgang gelegen.

Het plangebied is gelegen naast het openbaar riool onder de Achterloseweg. Voor de afvoer van het afvalwater wordt gebruik gemaakt van de afvoerleiding van de bestaande woning Achterloseweg 41 naar de pompput van de openbare drukriolering, in de voortuin van Achterloseweg 41A.

Ecosysteem

Het plangebied is niet gelegen in het Gelders natuurnetwerk of in de Groene ontwikkelingszone. Binnen het plangebied bevindt zich geen te beschermen natte landnatuur met bijzondere waarde.

2. Gemeentelijk waterbeleid en waterbeheer

Waterbeleid

Het gemeentelijk waterbeleid is met name gericht op het voorkomen, beperken of tot een aanvaardbaar risico terugbrengen van wateroverlast en schade aan milieu en volksgezondheid. In de Strategische waternota Wijchen zijn de thema's en uitgangspunten voor duurzaam waterbeheer omschreven (zie ook punt 3). Het Gemeentelijk rioleringsplan beschrijft de gemeentelijke zorgplicht voor rioolwater, hemelwater en grondwater. In het kader van de watertoets wordt een vertaalslag gemaakt naar de concrete plansituatie.

Zorgplicht afvalwater en hemelwater

De gemeente heeft voor zover doelmatig een zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat binnen de gemeente vrijkomt. Perceeleigenaren dienen hemelwater in eerste instantie op eigen terrein te verwerken of op oppervlaktewater te lozen. Als dit redelijkerwijs niet mogelijk is draagt de gemeente zorg voor de doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater.

Zorgplicht grondwater

In eerste instantie zijn perceeleigenaren zelf verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen op eigen terrein om structurele nadelige gevolgen van grondwater voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of beperken. De gemeente heeft een zorgplicht bij het treffen van maatregelen in openbaar gebied, voor zover doelmatig en geen verantwoordelijkheid van provincie of waterschap.

Waterschap

De gemeente valt binnen het beheersgebied van Waterschap Rivierenland. Het Waterschap geeft in het kader van de Waterwet een vergunning af voor lozing op oppervlaktewater en in het kader van de Keur een ontheffing voor ingrepen/ activiteiten in/nabij watergangen en waterkeringen. Daarnaast verzorgt het waterschap het onderhoud van A-watergangen en draagt zorg voor het zuiveren van afvalwater.

3. Beleidsuitgangspunten en consequenties voor het ruimtelijk plan

Deze paragraaf beschrijft op welke wijze op de planlocatie rekening is gehouden met het watersysteem, gelet op de waterhuishoudkundige situatie, beleid en regelgeving. Onderdeel hiervan is een motivering van getroffen maatregelen om negatieve effecten op/van het watersysteem tot een minimum te beperken, inclusief de ruimtelijke consequenties daarvan.

3.1 Leefomgeving algemeen

Beleidsuitgangspunten

De gemeente streeft naar integrale inpassing van het watersysteem in de leefomgeving en afstemming op de gebruiksfuncties in het gebied. De ruimtelijke ontwikkeling mag in beginsel geen nadelige gevolgen hebben voor de waterhuishouding en vice versa. De waterhuishoudkundige situatie moet in overeenstemming zijn met het beoogde grondgebruik.

Water is mede-ordenend bij de ruimtelijke ontwikkeling (juiste functie op de juiste plaats), waarbij tevens rekening wordt gehouden met de ruimteclaim van waterhuishoudkundige voorzieningen. Wateropgaven worden gekoppeld aan andere gebiedsopgaven, zoals voor openbaar groen, riolering, welzijn en energiewinning (zie ook Klimaatverandering).

Gevolgen van/voor het plan

Het planvoornemen voorziet niet een toename van de hoeveelheid bebouwing en slechts in een zeer beperkte toename van de hoeveelheid verharding (circa 60 m²). Maatregelen voor de opvang en berging van hemelwater kunnen daardoor ook beperkt blijven. Het extra verhard oppervlak is zo minimaal dat afgewaterd kan worden naar de omliggende tuin. Hier kan het water geborgen en geïnfiltreerd worden. Aangezien de bovengrond bestaat uit grof zand, kan het water snel in de bodem trekken en zal dit niet afstromen naar de omgeving.

3.2 Kwaliteit en beleving

Beleidsuitgangspunten

De gemeente streeft naar schoon water en waterbodems die voldoen aan gestelde eisen en het behoud van (natte) natuurwaarden en biodiversiteit. Verontreiniging van grond- en oppervlaktewater dient te worden voorkomen en de waterkwaliteit zo mogelijk verbeterd. Natuurlijke grondwater- en oppervlaktewaterstanden worden beschermd of hersteld.

Schoon hemelwater mag rechtstreeks in bodem of op oppervlaktewater worden geloosd. Verontreiniging van hemelwater voorkomen, o.a. door toepassing van niet-uitlogende materialen (Dubo-bepalingen) en door beperking van toepassing van lood, koper, zink en zacht pvc. Verontreinigd hemelwater mag alleen worden geloosd via een zuiverende voorziening.

De kwaliteit van oppervlaktewater zo mogelijk verbeteren door aanleg van natuurvriendelijke oevers en verbetering van de doorstroming. Het beheer mag geen verstoring geven van waterkwaliteit en biodiversiteit. Ecologisch natte zones of natte natuurwaarden behouden of verder ontwikkelen door bijbehorende waterhuishoudkundige omstandigheden te beschermen of herstellen.

De gemeente streeft naar versterking van de belevingswaarde van water en daarmee het waterbewustzijn. Hierbij worden water, waterhuishoudkundige elementen en cultuurhistorische structuren en landschapselementen herkenbaar verweven in de ruimtelijke inrichting en beleefbaar gemaakt. Waterstromen zichtbaar (bovengronds) afvoeren.

Gevolgen van/voor het plan

Het schoon hemelwater afkomstig van de verharde oppervlakten bij de woningen blijft op de bestaande wijze afgevoerd worden. Verontreiniging van het schone hemelwater wordt voorkomen door de toepassing van niet-uitlogende materialen bij de noodzakelijke aanpassingen van de bebouwing en door beperking van de toepassing van lood, koper, zink en zacht pvc.

Door de beperkte omvang van het planvoornemen is het niet zinvol om waterstromen zichtbaar en beleefbaar te maken.

3.3 Klimaatverandering

Beleidsuitgangspunten

De gemeente streeft naar een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dienen schadelijke effecten van klimaatverandering (wateroverlast en verdroging) voor het grondgebruik en vice versa te worden beperkt of teruggebracht tot een acceptabel niveau. Waterhuishoudkundige voorzieningen zijn energiezuinig en duurzaam.

Komen tot een klimaatadaptieve ruimtelijke inrichting, o.a. voor wat betreft bebouwing, wegen, groen en water. Voorkomen dat water bij hevige neerslag in de bebouwing terecht komt of afstroomt buiten het projectgebied. De hoeveelheid verhard oppervlak tot een minimum beperken. Groenstructuren klimaatrobuust aanleggen voor wat betreft areaal, type beplanting en waterbergend vermogen.

Grondwateronttrekking beperken door hoogwaardige toepassing van drinkwater en het treffen van waterbesparende voorzieningen. Zo mogelijk hemelwater gebruiken voor laagwaardige toepassingen.

Gevolgen van/voor het plan

Het plangebied is niet uitzonderlijk gevoelig voor klimaatverandering. De groene aankleding van het plangebied blijft behouden en wordt op onderdelen versterkt. In combinatie met het gegeven dat de bebouwde en verharde situatie nauwelijks verandert, wordt het plangebied daardoor niet gevoeliger voor klimaatverandering.

3.4 Waterberging

Beleidsuitgangspunten

De gemeente streeft naar het vasthouden van gebiedseigen water door benutting van de natuurlijke bergingscapaciteit van bodem en oppervlaktewater. Hemelwater afkomstig van verharde oppervlakken dient zoveel mogelijk te worden afgekoppeld van de riolering met de voorkeursvolgorde: 1) Benutting, 2) Bodeminfiltratie binnen het gebied, 3) Berging binnen het gebied, 4) Vertraagde afvoer naar oppervlaktewater buiten het projectgebied en 5) Afvoer naar riool.

Wanneer hemelwater direct of indirect wordt geloosd op oppervlaktewater, moet dit volgens de Keur (Waterschap Rivierenland) worden gecompenseerd. De compensatieplicht houdt in dat de toename van verharding in het ruimtelijk plan moet worden gecompenseerd door aanleg van extra waterberging. Het waterschap hanteert hierbij een eenmalige uitzondering van 500 m² (stedelijk gebied) en 1500 m² (landelijk gebied) voor particulieren en kleine bedrijven. De gemeente kent in tegenstelling tot het waterschap, geen vrijstelling onder de grens van 1.500 m² en eist bergingscompensatie bij elke nieuwe verharding.

Infiltratie- en bergingsvoorzieningen, zoals bodempassages en open water, moeten voldoende capaciteit hebben om het hemelwater te kunnen verwerken. En zodanig ruimtelijk ingepast (ruimtebeslag, ligging) dat adequaat functioneren is gewaarborgd.

Omdat op minder dan 100 m van oppervlaktewater het hemelwater op/in de bodem wordt gebracht, schrijft het waterschap voor dat een berging gerealiseerd moet worden van 664 m³/ha verhard oppervlak (beleidsregels Keur art. 5.16).

Gevolgen van/voor het plan

Per saldo heeft het planvoornemen een zeer beperkte toename van de hoeveelheid verharding binnen het plangebied tot gevolg (circa 60 m²). De hydrologische situatie binnen het plangebied zal daardoor ook slechts beperkt verslechteren. Om te voldoen aan de eis tot bergingscompensatie van de gemeente, moet bij een extra oppervlak van 60 m² en uitgaande van een bergingscapaciteit van 664 m³/ha, een berging van 4 m³ worden aangelegd. De omliggende tuin biedt voldoende ruimte en mogelijkheden om 4 m³ aan water te bergen en infiltreren.

3.5 Gezondheid en veiligheid

Beleidsuitgangspunten

De gemeente streeft naar een veilig watersysteem. Inrichting en beheer van het watersysteem op de projectlocatie dient te zijn gericht op het voorkomen of beperken van risico's voor de volksgezondheid en veiligheid.

Risico's van optrekkend vocht primair beperken door ter plaatse van bebouwing te voorzien in voldoende ontwateringsdiepte en drooglegging. Of, als dit niet mogelijk is, door het treffen van maatregelen (bv. kruipruimte vrij bouwen, waterdicht bouwen). Een permanente verandering (verlaging) van grondwaterstanden is daarbij niet toegestaan. Voorts in het plan rekening houden met eventuele gevolgen van bodemdaling als gevolg van grondwaterstands daling of -fluctuatie.

Inrichting en beheer van oppervlaktewater in bebouwd gebied afstemmen op potentieel verdrinkingsgevaar (veilige oevers). Bij de ruimtelijke inrichting rekening houden met locaties waar waterkwaliteit een gezondheidsrisico kan vormen (zoals bij overstorten en stilstand water).

Gevolgen van/voor het plan

De bebouwde situatie verandert door het planvoornemen niet. In de huidige situatie worden geen problemen met betrekking tot gezondheid en veiligheid ervaren. Doordat het peil van de woningen niet wijzigt, zal dit ook in de nieuwe situatie het geval zijn.

3.6 Afvalwater

Volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) moet iedere nieuwbouwwoning afzonderlijk op de openbare riolering zijn aangesloten. In het kader van het planvoornemen wordt de extra woning aangesloten op het bestaande riool onder de Achterloseweg. Aangezien er slechts 1 woning bij komt, wordt verwacht dat de toename minimaal zal zijn en geen overlast zal veroorzaken.

Voor de aansluiting wordt gebruik gemaakt van de bestaande afvoerleiding van de bestaande woning Achterloseweg 41 naar de pompput van de openbare drukriolering, in de voortuin van Achterloseweg 41A. Een deel van deze afvoerleiding ligt op het buurperceel Achterloseweg 41A. Hiervoor is in het verleden waarschijnlijk een zakelijk recht gevestigd. Nu er een splitsing van het pand en dus ook het eigendom plaatsvindt, zal het zakelijk recht worden uitgebreid. Enerzijds tussen de eigenaren van de te splitsen woning Achterloseweg 41 (gezamenlijke afvoerleiding op eigen terrein) en anderzijds tussen de nieuwe eigenaar van de afgesplitste woning Achterloseweg 41 en de eigenaar van Achterloseweg 41A (gezamenlijke afvoerleiding op het perceel Achterloseweg 41A).

4. Overwegingen en conclusie

Overwegingen

Gezien het planvoornemen geen wijzigingen in de bebouwde situatie en nauwelijks in de verharde situatie met zich meebrengt (geen noodzaak voor compenserende waterberging) en ook de terreininrichting nauwelijks wijzigingen ondergaat, blijft ook de bestaande waterhuishoudkundige situatie behouden.

Conclusie

Het plan heeft geen nadelige gevolgen voor de waterhuishouding en omgekeerd. Het wateraspect vormt geen belemmering voor de realisatie van het planvoornemen. De minimale hoeveelheid extra verhard oppervlak zal niet zorgen voor afstroming van water van het perceel.

5. Overleg met waterbeheerder

Afhankelijk van de aard en locatie moet het ruimtelijk plan voor advies en/of vooroverleg worden voorgelegd aan de waterbeheerder. Veelal is de waterbeheerder het waterschap, maar kan ook Rijkswaterstaat of de Provincie zijn. Het advies of resultaat van het vooroverleg dient te worden verwerkt in de waterparagraaf.

Voor wat betreft het waterschapsbelang geldt voor alle ruimtelijke plannen dat bij aanvang van het planproces een digitale watertoets moet worden ingevuld door de initiatiefnemer (www.digitalewatertoets.nl). Het hieruit voortvloeiende advies moet, in geval van een relevant waterschapsbelang, worden uitgewerkt in de waterparagraaf.

Het planvoornemen is op 31 mei 2023 aangemeld via de digitale watertoets. Daarbij is gebleken dat slechts geringe waterschapsbelangen in het geding zijn. De relevante zaken uit de digitale watertoets zijn in de voorliggende waterparagraaf verwerkt. Als relevant zijn beoordeeld zaken met betrekking tot klimaatadaptatie (klimaatbestendige inrichting leefomgeving) en waterkwaliteit (geen uitlogende materialen).

Wateradvies Gering Waterschapsbelang

Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening moet in de toelichting van ruimtelijke plannen een waterparagraaf worden opgenomen. Hierin wordt beschreven hoe rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de taken en belangen van het waterschap. Uit de ingevoerde gegevens volgt dat er sprake is van een ruimtelijk plan dat een geringe invloed heeft op de taken en belangen van het waterschap. In deze fase van de planvorming (bestemmingsplan) kan volgens het waterschap worden volstaan met dit automatisch gegenereerd wateradvies.